

Informatienota voor het college

Datum 28 maart 2018

Openbaar

Onderwerp Uitkomsten maartcirculaire gemeentefonds 2018
Versienummer V0.1

Informant J. van Dijk
Afdeling Concernstaf / CSADV
Telefoon 038 498 2664

Parafering datumparaaf
Afdelingshoofd
F. Wijnandts
Portefeuillehouder
J. Brink

Raad
☐ Informatienota voor de raad
☐ n.v.t.

Bijlagen

Maartcirculaire gemeentefonds 2018

Ontwerp besluit

Het college besluit kennis te nemen van:

De uitkomsten van de maartcirculaire 2018 van het gemeentefonds.

Collegebesluit d.d.:

- ☐ Conform
- ☐ Gewijzigd
- ☐ Aangehouden
- ☐ Teruggenomen

Datum 28 maart 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Het rijk heeft een maartcirculaire over het gemeentefonds uitgebracht, waarin een tussenstand is opgenomen van de thans gemaakte afspraken uit het Regeerakkoord en het interbestuurlijk programma (IBP). De circulaire bevat uitsluitend een cijfermatige uitwerking en geeft op enkele – nader te benoemen – onderdelen geen andere informatie dan eerder met het college gedeeld.

Net als in voorgaande jaren is de meicirculaire het belangrijkste document waarin de omvang en de verdeling van het gemeentefonds wordt bepaald voor het komende jaar. De uitkomsten van de voorjaarsbesluitvorming van het kabinet zullen ervoor zorgen dat de informatie uit de maartcirculaire nog wordt bijgesteld.

.

Kernboodschap

Kennis te nemen van de uitkomsten van de maartcirculaire 2018 van het gemeentefonds.

Consequenties

In de maartcirculaire zijn de reeds gemaakte afspraken uit het Regeerakkoord en het interbestuurlijk programma (IBP) herhaald. Via eerdere berichtgeving bent u over deze afspraken en de financiële uitkomsten daarvan geïnformeerd. In onderstaande tabel zijn de betreffende uitkomsten opgenomen. In de maartcirculaire zijn specifiek de via interbestuurlijk overleg gemaakte afspraken inzake de tekorten in het sociaal domein genoemd, te weten:

- Het treffen van een tijdelijke voorziening (2018) voor gemeenten, die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. De omvang is € 200, mln. Het rijk draagt € 100 mln. bij en aan de algemene uitkering wordt eveneens € 100 mln. onttrokken en in de voorziening gestort, onder voorbehoud van goedkeuring door de ALV van de VNG in juni as. De criteria en de verdeling van de middelen over de gemeenten zal door de VNG worden uitgewerkt via een onafhankelijke commissie. De korting op de algemene uitkering betekent een nadeel van € 0,7 mln. voor Zwolle. Als nadeelgemeente sociaal domein verwachten wij minimaal een compensatie uit de voorziening voor hetzelfde bedrag, mogelijk hoger maar dat is thans niet in te schatten. Indien de ALV niet akkoord gaat dan is het resultaat op de algemene uitkering nul. Bezien wordt hoe we de positie van Zwolle zo goed mogelijk in de verdeling van de middelen kunnen inbrengen.
- Naast bovengenoemde voorziening zijn in het Regeerakkoord aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor het transformatiefonds Jeugd. In totaal is er voor de periode 2018-2020 een bedrag van € 36 mln. per jaar beschikbaar. Verdere uitwerking en verdeling van het transformatiefonds volgt in de septembercirculaire 2018. (Kanspost)
- In verband met overgang van een groot deel van de jeugdgelden naar de algemene uitkering is afgesproken een (feiten)onderzoek uit te voeren naar de verschillen tussen de uitgaven van gemeenten, de bestemming daarvan en de verdeling. Dit onderzoek zal worden meegenomen in het lopende onderzoekstraject naar de verdeelmodellen in het sociaal domein van het Ministerie van BZK. Het onderzoek heeft geen betrekking op de hoogte van het macrobudget en een onafhankelijke stuurgroep zal de resultaten toetsen om de objectiviteit te waarborgen.
- Met betrekking tot de objectivering van de BUIG-gelden (bijstandsuitkeringen) is afgesproken de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) om advies te vragen over de toereikendheid van het

Datum

28 maart 2018

macrobudget en prikkelwerking om de bijstandsuitgaven te beperken. Concreet is de opdracht om een analyse te maken, of en zo ja hoe, de beoogde prikkelwerking wordt beïnvloed door het tijdstip van de bekendmaking van de budgetten en de gemeentelijke begrotingscyclus, de financiering van vangnetuitkeringen, en de verhoogde in- en uitstroom van statushouders. Het verzoek aan de ROB is om voor de zomer 2018 te adviseren.

- Naar aanleiding van zorgen bij de gemeenten dat de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage regeling en de bewindvoering tot extra kosten bij de gemeenten zal leiden is afgesproken dat in het bestuurlijk overleg van 24 april as. concluderend wordt gesproken over de vormgeving van de maatregel met betrekking tot het abonnementstarief. Op het punt van de kosten voor beschermingsbewind is de VNG betrokken bij de vormgeving van het adviesrecht van gemeenten conform het Regeerakkoord.
- Met het IBP is de discussie over de door de gemeenten ervaren financiële problematiek in het sociaal domein afgerond en is een streep onder het verleden gezet. Met de door de gemeenten ervaren financiële problematiek wordt bedoeld op: de tekorten sociaal domein, de gebundelde uitkering bijstand, Wsw, kosten beschermingsbewind, de indexering, de nieuwe loonschaal huishoudelijke hulp, het abonnementstarief eigen bijdrage en Veilig Thuis.

Wat is (verder) nieuw ten opzichte van eerdere informatie?

Veilig Thuis:

Met de aanscherping van de Wet Meldcode en radarfunctie Veilig Thuis wordt de taak van Veilig Thuis verder geïntensiveerd. In het IBP is afgesproken dat vanuit de algemene uitkering middelen worden toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang, zodat het geld terechtkomt bij de gemeenten die de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vormgeven. Veilig Thuis maakt hier onderdeel van uit.

Groeiruimte 2019 Wmo en Jeugd:

Uit de circulaire blijkt dat de groeirimte voor 2019 voor de Wmo bepaald is op € 76 mln. Voor Jeugd wordt evenals in 2018 geen groeirimte voor 2019 toegekend omdat de demografische ontwikkeling geen groei van het aantal jeugdigen laat zien.

Abonnementstarief eigen bijdrage Wmo :

Per 1 januari 2019 wordt de huidige eigen bijdragesystematiek Wmo vervangen door een abonnementstarief van € 17,50 per vier weken voor een huishouden dat gebruik maakt van een Wmo-voorziening. Om deze vereenvoudiging en verlaging te financieren is vanuit het Regeerakkoord € 143 mln. ingaande 2019 ter beschikking gesteld. Zoals hierboven reeds genoemd vindt 24 april bestuurlijk overleg plaats over de invulling van de maatregel.

Verlaging eigen bijdrage beschermd wonen:

In het Regeerakkoord is een aantal maatregelen opgenomen ter verlaging van de eigen bijdragen voor beschermd wonen en Wlz-cliënten die in een Wlz-instelling wonen. De gemeenten ontvangen een compensatie voor de eigen bijdragederving. Landelijk gaat het om ca. € 2 mln.

BTW-compensatiefonds:

In de meicirculaire wordt nadere informatie verstrekt over (de gevolgen van) de nieuwe werkwijze omtrent de werking via het BTW-compensatiefonds in relatie tot het gemeentefonds.

Datum 28 maart 2018

Financieel plaatje gevolgen Regeerakkoord

Het financieel beeld omtrent de gevolgen van het Regeerakkoord is op basis van de maartcirculaire nagenoeg niet gewijzigd. Alleen de verschuiving van de gelden voor Veilig Thuis heeft een nadelig effect op de algemene middelen.

Het totaalbeeld gevolgen Regeerakkoord ziet er op basis van de huidige informatie als volgt uit:

Financiële gevolgen Regeerakkoord t/m maartcirculaire:

(bedragen x € 1 mln. en cumulatief)	2018	2019	2020	2021	2022
Accres genoemd in regeerakkoord (RA)	2,7	6,4	7,7	8,0	9,5
Mutatie obv startnota	-0,4	0,3	4,1	7,9	11,5
Afspraak IB: voorziening knelpunten sociaal domein	-0,7				
Verwachte minimale compensatie vanuit voorziening	0,7				
Bekostiging Veilig Thuis (NIEUW)	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3
Nieuw berekend accres	2,2	6,5	11,6	15,6	20,7
Af: loon-/prijsontwikkeling (>2,0%)		-1,5	-3,5	-4,7	-6,0
Af: inflatie sociaal domein (2%)			-1,2	-2,4	-3,6
Af: volumeontwikkeling sociaal domein (aanname)			-1,3	-2,6	-3,9
Af: gevolgen wijziging eigen bijdrage Wmo		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Af: verhoging BTW-tarief van 6% naar 9%		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ruimte exclusief overige effecten RA/afspraken IPB	2,2	4,1	4,6	4,8	6,1

Bovenstaande tabel is – m.u.v. Veilig Thuis – opgenomen in het actueel perspectief zoals dat voor de B&W vergadering van 13 maart jl. was geagendeerd. Bovenstaande (voorlopige) uitkomsten van het Regeerakkoord ca. is één van de onderdelen van het totaal financiële perspectief.

De korting op de algemene uitkering vanwege bekostiging Veilig Thuis betekent een nadeel oplopend naar ca. 0,3 mln. op de algemene middelen en een toevoeging aan de decentralisatieuitkering vrouwenopvang oplopend tot ca € 0,8 mln. die als centrumgemeente ingezet wordt voor het doel waarvoor de gelden zijn ontvangen. In 2018 bedraagt de DU Vrouwenopvang € 3.475.000 en is daarmee € 174.000 hoger dan begroot. Bij de begrotingsbehandeling 2018 heeft de raad twee maal € 90.000 (2018 en 2019) beschikbaar gesteld voor Veilig Thuis om onder andere te anticiperen op de nieuwe Wet Meldcode. Wij zullen u nader informeren hoe deze gelden zich verhouden tot de verhoogde uitkering voor vrouwenopvang.

De compensatie voor groei ruimte Wmo 2019 en abonnementstarief eigen bijdrage bedraagt ca. € 1,6 mln. en zullen wij mede op basis van de cijfers uit de meicirculaire verwerken in de begroting 2019. Tegenover deze compensatie staan de gemeentelijke kosten voor volumegroei en derving aan eigen bijdrage. Voorlopig is het budgettair effect pro memorie geraamd. Wel verwachten wij door het verlagen van de eigen bijdrage een aanzuigende werking op het gebruik van de Wmo voorzieningen en houden wij voorlopig (zie tabel) rekening met een nadeel van € 1 mln.

De compensatie voor de verlaging van de eigen bijdrage bij beschermd wonen bedraagt in 2018 € 33.000 en wordt ingezet voor de uitvoering van beschermd wonen (uitkering als centrumgemeente). De compensatie wordt vanaf 2019 verhoogd tot structureel ca. € 60.000.

Datum 28 maart 2018

Communicatie

Niet van toepassing

Vervolg

De uitkomsten van de maartcirculaire worden meegenomen in het te actualiseren financieel meerperspectief en de beleidsrapportages over 2018.

Openbaarheid

Openbaar